

ÜLESTÕUSMISAJA VI PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Ap 8:5-8.14-17)

Lugemine apostlite tegude raamatust:

Filippus tuli ühte Samaaria linna ja kuulutas neile Messiast. Aga rahvas pani seda ühel meelel tähele, mida Filippus rääkis. Nad kuulasid teda ning nägid tunnustähti, mida Filippus tegi. Sest paljudest, kes olid vaevatud kurjadest vaimudest, läksid need vaimud valju häälega karjudes välja, aga paljud, kes olid halvatud ja jalutud, said terveks. Nii oli selles linnas suur rõõm.

Kui apostlid, kes olid Jeruusalemmas, said kuulda, et Samaaria on Jumala sõna vastu võtnud, siis läkitasid nad nende juurde Peetruse ja Johannese. Peetrus ja Johannes tulid Samaariasse ja palvetasid sealsete eest, et nad saaksid Püha Vaimu, sest Vaim ei olnud alla tulnud veel kellegi peale nende seast, vaid nad olid üksnes ristitud Issanda Jeesuse nimesse. Siis panid apostlid neile oma käed peale ja nad said Püha Vaimu.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 66:1-3a. 4-5. 6-7a 16.20 R:1)

R: Hõisake Jumala ees, kõik maad.

Hõisake Jumala ees, kõik maad,

mängige tema nime kirkusele.

Ülistage teda austuse ja kiitusega,

ütelge Jumalale: "Kui aukartustäratavad on sinu teod!"

R:

Kummardagu sind kogu maailm ja laulgu sulle kiitust,

laulgu kiitust sinu nimele.

Tulge ja vaadake Jumala tegusid,

aukartustäratav on tema töö inimlaste seas.

R:

Tema muutis mere kuivaks maaks

ja me läheme jalgsi läbi vetevoogude.

Rõõmustagem tema üle,

tema valitseb igavesti oma vägevuses.

R:

Kõik, kes te kardate Issandat, tulge ja kuulake,
ma räägin teile, mida head on tema minule teinud.
Jumal olgu kiidetud, sest tema ei ole ära põlanud mu palvet
ega pööranud oma heldust minust kõrvale.

R:

(Teine lugemine 1Pe 3:15-18)

Lugemine püha apostel Peetruse esimesest kirjast:

Mu armsad, pidage Issandat Jeesust Kristust pühana oma südames, olge alati valmis vastama
igäihele, kes teilt küsib lootuse kohta, milles te elate. Kuid vastake tagasihoidlikult ja aupaklikult,
sest teie südametunnistus on puhas. Siis jäävad häbisse kõik, kes laimavad teie head käitumist
Kristuses – jäävad häbisse just selles, milles nad teid halvustavad. On ju parem kannatada heade
tegude pärast – kui see on Jumala tahtmine – kui et kurjade tegude pärast. Sest Kristus on pattude
pärast surnud ühel ainsal korral – õige on surnud patuste eest, selleks, et meid Jumala juurde
juhtida. Ehkki ta surmati ihus, on ta vaimus elavaks saanud.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 14:23)

Halleluuja. Kui keegi peab minu kätte,
siis minu Isa armastab teda ja me tuleme tema juurde. Halleluuja.

(Evangeelium Jh14:15-21)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: “Kui te armastate mind, siis pidage minu kätte. Ja ma palun Isa, ning
tema annab teile teise Lohutaja, et tema oleks teiega igavesti. See on tõe Vaim, keda maailm ei saa
vastu võtta, sest maailm ei näe ega tunne teda. Aga teie tunnete teda, sest ta jääb teie juurde ja on
teis enestes.

Mina ei jäta teid vaeslasteks, vaid tulen teie juurde. Veel pisut aega, ja maailm ei näe mind enam,
aga teie näete mind, sest mina elan, ja ka teie jääte elama. Sellel päeval te mõistate, et mina olen
Isas ja teie minus ning mina teie sees. Kellel on minu käsud ja kes neid peab, see armastab mind.
Aga kes mind armastab, teda armastab minu Isa, ning minagi armastan teda ja ilmutan end temale.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, viimasel ajal jõuab meieni üha rohkem halbu uudiseid ning see tumestab meie elurõõmu ja tulevikuväljavaateid. Nii oleme sageli rusutud meeleolus, leiame ohtrasti põhjuseid nurisemiseks: meile ei meeldi ei partei ega valitsus, ei koalitsioon ega opositsioon, meid kurvastavad hinnad nii toidupoes kui bensiinjaamas. Ja mida see siis kõik tähendab? See tähendab, et me vajame lohutust: armsad õed ja vennad, kõik pole sugugi nii halvasti – elu on lühike ja saab varsti läbi, ja siis, kui me oleme pidanud Jumala käske, siis Jumal armastab meid ja annab meile igavese õndsuse, maheda harfimängu, pehmed pilvetupsud ning kutsikad ja kassipojad ja lambatalled, kellega mängida...

Ah et me tahame küll igavest õndsust, aga ei saa ikka päris kindlad olla, et oleme kõigi käskude pidamisega hakkama saanud? No siis ei ole ka midagi veel lõplikult pahasti – siis tuleb lihtsalt kaebliku nuriseva vingumise asemel hoopis agarasti pattu kahetseda.

Me loeme patutunnistuse...

Jutus

Armsad õed ja vennad, kui Jeesus räägib Pühast Vaimust kui lohutajast, siis mis mida tähendab üldse 'lohutuse' – kuidas me seda kogeme ja mida mõistab lohutuse all pühakiri?

Juba arenenumad loomad, nagu inimahvid, oskavad oma liigikaaslast lojutada, ning ka madalamate loomade puhul kiirustab ema oma pikalikukunud pojakest üle lakkudes rahustama; ka kanaema avab oma tiiva, et ägedalt piiksuv tibu sinna alla lohutust otsima saaks pugeda. See tähelepanek annab mõista, et lohutamise on mingil määral instinkt: loomad tunnevad ära, kui nende liigikaaslane on haaratud kaotusevalust, ja hoides tema ligi kinnitavad talle, et ta ei ole üks. Kuigi ta on pidanud läbi elama midagi halba, on need, kes soovivad temale head, need, kelle jaoks ta on tähtis, ikka veel olemas. Kõik ei ole kaotatud – lohutajad kehastavad seda põhjust, mille nimel tuleb oma halvavast ängistusest üle saada.

Inimkultuuris on instinktile lisandunud sotsiaalsed tavad. Näiteks Vana-Rooma kultuuris oodati nii leinajalt kui lohutajalt teatud käitumist, ning lohutaja pidi pakkuma kurvastajale nii emotsionaalset kui ka praktilist tuge. Kõige sagedasem lohutamise põhjus oli lähedase inimese surm, leina- ehk matusekõnet nimetatatigi 'lohutuseks' – 'consolatio'. Kuid juba antiikaja lohutuskirjandus käsitles

ka teisi põhjusi, mille puhul oli lohutamine omal kohal, näiteks toodi välja pagendust, vaesust, poliitilist läbikukkumist, haigust, laevahukku ja vanadust. Lohutamine oli filosoofide ülesanne, nemad pidid tooma inimesi traumaatiliste kogemuste puhul tarkuste abil tagasi tavaellu.

Lohutusel on lai kasutusala, mis võib ulatuda isegi huumori valdkonda, kui näha seda niisugustes ettevõtmistes nagu Kuldse Vaarika omistamine kõige halvematele filmidele ja neis osalenutele. Ka mõningatel võistlustel saavad päris viimaseks jäänud lohutusena mingisuguse auhinna või meene.

Seevastu aga kui piiblis räägitakse lohutusest, siis selgub kontekstist, et esiplaanil pole seal mitte empaatilise ligiolu pakkumine, vaid Jumala päästev sekkumine. Jumala lohutuses nähakse kõigi probleemide lahenduse ettekuulutust, tema töotust, mis kutsub üles vastu pidama, keskendumise oleviku viletsuse asemel aulisele tulevikule.

Muuseas tasub tähele panna ka viga Kristuse ristitee-pälvuse kaheksanda peatuse pealkirjas: “Jeesus lohutab nutvaid naisi”. Tegelikult ta ütles ju naistele: Jeruusalemma tütrede, ärge nutke minu pärast, nutke pigem iseendi ja oma laste pärast (Lk 23,28). Antud juhul Jeesus ju ei lohutanud neid, vaid hoopis manitses.

Armsad õed ja vennad, kalli lähedase kaotus või muud vapustavad läbielamised sunnivad inimest kapselduma oma nõutuse ümber, halvava võimetuse ümber juhtunut olematuks teha. Lohutus tähendab siis tähelepanu juhtimist sellelt, mis on äsja kaduma läinud, kõigele sellele heale, mis on veel olemas, mille nimel on mõttekas edasi elada – see tähendab, lähedastele inimestele ning ülesannetele, mis annavad elule eesmärgid ja taastavad vaimse tasakaalu.

Usklikule inimesele on aga kõige suuremaks lohutuseks veendumus, et isegi surm ja mistahes kaotus ei ole lõpp, Jumalas saab kord kõik heaks. Sellele keskendudes saab usklik ennast ka ise lohutada, isegi kui tal pole kedagi, kellega oma muresid jagada; sest usk annab talle Tõe Vaimu ja Lohutaja, kes meis kõigis elada tahab. Temalt saame kinnituse, et mis ka ei juhtuks, tuleb meil jääda ustavaks Jumala seadustele – siis ei ole meil viimselt midagi karta. Aamen.